

*Слухач 6-го курсу підготовки
здобувачів ступеня вищої освіти
магістра за спеціальність
«Публічне управління та
адміністрування» навчально-
наукового інституту заочного та
дистанційного навчання*

Веклич Євген Григорович

РАДА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

В сучасних умовах всесвітньої глобалізації та розширення впливу мілітаристських блоків все більше зростає захисна функція держави. Йдеться перш за все про таке поняття як національна безпека. Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної й інформаційної безпеки конституційно проголошені найважливішими функціями держави і здійснюються низкою органів державної влади в межах їхньої компетенції. Однак складність і багатоаспектність проблем забезпечення національної безпеки вимагає узгодження дій зазначених органів в межах єдиної державної політики. Сучасна національна безпека України забезпечується шляхом проведення виваженої державної політики відповідно до прийнятих в установленому порядку доктрин, концепцій, стратегій і програм у політичній, економічній, соціальній, воєнній, екологічній, науково-технологічній, інформаційній та інших сферах.

Відповідно до Закону України «Про основи національної безпеки України» одним із суб'єктів забезпечення національної безпеки є Рада національної безпеки і оборони України.

Рада національної безпеки і оборони України первісно створювалася за американським взірцем, а її статус отримав конституційне закріплення в Основному Законі 1996 р. і деталізацію – в Законі «Про Раду національної безпеки і оборони» 1998 р.. Рада є саме тим органом, де в результаті колегіального обговорення між вищими посадовими особами, відповідальними за стан обороноздатності та національної безпеки, формулюються відповідні політичні рішення, які потім втілюються в укази глави Української держави.

Згідно з Законом, основними функціями Ради національної безпеки і оборони України є: 1) внесення пропозицій Президентові України щодо реалізації принципів внутрішньої та зовнішньої політики у сфері національної безпеки і оборони; 2) координація і здійснення контролю за діяльністю органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони у мирний час; 3) координація і здійснення контролю за діяльністю органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони в умовах воєнного чи надзвичайного стану та у випадках виникнення кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці України.

До складу Ради національної безпеки і оборони України за посадою входять Прем'єр-міністр України, Міністр оборони України, Голова Служби безпеки України, Міністр внутрішніх справ України, Міністр закордонних справ України [4. С.390].

Основною організаційною формою діяльності Ради національної безпеки і оборони України є його засідання. На засіданнях Ради його члени голосують особисто, делегування обов'язків не допускається. У засіданнях Ради може брати участь Голова Верховної Ради України як представник парламенту. За запрошенням Голови Ради національної безпеки і оборони України в її засіданнях можуть брати участь голови комітетів парламенту, інші народні депутати України, керівники центральних органів виконавчої влади та інші особи, які не є членами Ради. Рішення Ради національної безпеки і оборони України приймаються не менш як двома третинами голосів її членів. Прийняті Радою рішення вводяться в дію указами Президента України.

Предметом розгляду на засіданнях Ради національної безпеки і оборони стають найбільш гострі та значущі для держави і суспільства проблеми, від оптимального вирішення яких залежить доля країни. Зокрема, на засіданнях Ради розглядаються питання вдосконалення державного регулювання діяльності підприємств з іноземними інвестиціями в Україні, стан залізничного транспорту України та заходи щодо забезпечення його ефективного функціонування, а також невідкладні заходи щодо подолання кризових явищ у паливно-енергетичному комплексі України.

Рішення РНБО згідно ст. 10 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» приймаються не менш як двома третинами голосів її членів. Голова Верховної Ради України може висловлювати думку щодо прийняття рішень, про що в протоколі робиться відповідна замітка. Рішення РНБО вводяться в дію указами Президента України (ч. 7 ст. 107 Конституції України).

Важливу роль у структурі та організації діяльності РНБО відіграє Секретар РНБО, який призначається на посаду та звільняється з неї Президентом України і безпосередньо йому підпорядковується. Статтею 7 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» на нього покладаються обов'язки щодо забезпечення організації роботи і виконання рішень РНБО [3. С. 90].

Для розробки і комплексного вирішення проблем міжгалузевого характеру, забезпечення науково-аналітичного і прогнозового супроводження діяльності Ради національної безпеки і оборони України за її рішенням у межах коштів, передбачених Державним бюджетом України, можуть створюватися тимчасові міжвідомчі комісії, робочі і консультативні органи. Функції і повноваження цих органів визначаються положеннями, що затверджуються Президентом України. Зокрема, нині при Раді національної безпеки і оборони України створена й і функціонують Міжвідомча комісія з питань фінансової безпеки, Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів, а також Національний інститут проблем міжнародної безпеки.

Україна прагне до мирного співіснування зі всіма державами, підтримує свою обороноздатність на рівні оборонної достатності для захисту від можливої агресії. Готовність держави до оборони забезпечується в мирний час шляхом побудови стійкої системи державного та військового управління, створення виробничих потужностей, мобілізаційних запасів матеріальних ресурсів, а також завчасною підготовкою народного господарства до забезпечення потреб населення, Збройних Сил та інших військових формувань. Система мобілізаційної підготовки народного господарства узгоджується із системою мобілізаційного розгортання військ, сил цивільної оборони з метою підвищення стійкості економіки й розгортання масового воєнного виробництва. Підготовка народного господарства до забезпечення військ досягається шляхом створення мобілізаційних запасів озброєння, військової техніки та інших матеріальних засобів, у тому числі в районах зосередження (бойового призначення) військ, створення (удосконалення) інфраструктури держави для успішного виконання удосконалення системи забезпечення військ матеріальними засобами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. / Верховна Рада України. – К.: Офіц. вид. – Відомості Верховної Ради, 1996. – № 30.
2. Закон України «Про раду національної безпеки та оборони України»
3. Цоклан В.І. Структура Ради національної безпеки і оборони України як важливий елемент її конституційно-правового статусу // Часопис Київського університету права. - 2011. - № 2. - С. 90.
4. Фрицький О.Ф. Конституційне право України. - К: Юрінком Інтер, 2002. - С. 390.